

Motion till riksdagen 2025/26:1258

av Inga-Lill Sjöblom och Ardalan Shekarabi (båda S)

Modernisering av kulturmiljölagen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge regeringen i uppdrag att se över en modernisering av kulturmiljölagen, så att byggnader, inventarier och landskapsmiljöer ges ett sammanhängande skydd, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regleringsbrevet till Statens fastighetsverk för att tydliggöra att försäljningar av statliga fastigheter inte får genomföras om de leder till att kulturmiljöer av nationellt värde riskerar att skingras eller förstöras, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sverige har ett rikt och mångfasetterat kulturarv. Det består inte enbart av byggnader som i sig är skyddsvärda, utan ofta av helhetsmiljöer där byggnader, inventarier och omgivande landskap tillsammans utgör en kulturhistorisk resurs. Många av dessa miljöer belyser inte bara den materiella historien utan också samhällsutveckling, markanvändning, sociala förhållanden och idéströmningar genom tiderna.

Den nuvarande kulturmiljölagen har starka verktyg för att skydda byggnader exteriört men svagheter när det gäller interiörer, inventarier och de omkringliggande landskapsmiljöerna. Detta innebär att viktiga delar av vårt gemensamma kulturarv riskerar att gå förlorade när helhetsmiljöer slås sönder.

Statens fastighetsverk (SFV) har ett särskilt ansvar för att förvalta de fastigheter som staten äger och som utgör viktiga delar av Sveriges kulturarv. I samband med försäljning av sådana fastigheter har det upprepade gånger uppstått situationer där värdena i sin helhet – byggnad, inredning och landskap – riskerar att splittras. När inventarier flyttas, marker säljs av eller byggnader mister sitt sammanhang urholkas kulturmiljön och förlorar sin betydelse.

För att långsiktigt värna dessa värden behöver kulturmiljölagen moderniseras. En sådan reform bör säkerställa att hela kulturmiljöer kan skyddas och bevaras i sitt sammanhang. Fram till dess att en sådan modernisering är genomförd bör regeringen tydliggöra i regleringsbrevet till SFV att inga försäljningar får ske på ett sätt som leder till att kulturarv skingras eller går förlorade.

Ett sammanhållet skydd för kulturmiljöerna är nödvändigt för att kommande generationer ska kunna ta del av vårt gemensamma arv.

Inga-Lill Sjöblom (S)

Ardalan Shekarabi (S)